Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC Ч. 211 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ЛИСТОПАДА, 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER, 2, 1984 No 211 VOL. XC.

П. СТОКОТЕЛЬНИЙ ПОЧАВ ГОЛОДІВКУ БІЛЯ ОН

Ню Йорк. — Перед будинком Об'єднаних Націй тут при 42-ій вул. і Першій авеню, у четвер, 1-го листопада ц.р., Павло Стокотельний розпочав голодівку на знак протесту проти того, що українського правозахисника Миколу Горбаля, який відбув 14 років ув'язнення і якого мали звільнити в останніх днях, задержали далі в тюрмі, за „наклепи на радянське суспільство", як також поновно ув'язнили і засудили Йосифа Зісельса, другого відомого правозахисника.

П. Стокотельний, муж Надії Світличної, якого вивдорили з СССР в 1980 році і який живе тепер з родиною в Ньюарку, свою голодівку, яку хоче вести 40 днів, бажає звернути увагу вільного світу на останні намагання совєтського уряду винищити різними способами тих українських правозахисників, які морально не заломилися.

В навечір'я початку його голодівки, 31-го жовтня, відбулася в Ню Йорку нарада представників пластових (Закінчення на стор. 4)

Громада в Ню Йорку відзначить Листопадові Роковини

Ню Йорк. — Заходами Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій тут в неділю, 4-го листопада ц.р., о год. 2-ій по полудні, в залі Академії св. Юра, 215 Схід 6-та вулиця відбудеться Святочна академія для відзначення 66-ох Роковин Листопадового Зриву.

У програмі братимуть участь: ред. Ігнат Білинський — святочне слово, хор „Думка" під диригентурою Семена Комірного і акомпаньяментом Тетяни Поташко, Ігор Даріян Кравців, бас-баритон, Стефанія Назаркевич-Юзенів — рецитація, музичний супровід —Т. Поташко, гостинний виступ бандуриста з Великобританії тенора Володимира Луціва.

Богослуження в наміренні українського народу правитимуться в усіх українських церквах Ню Йорку, в церкві св. Юра, о год. 12-ій дня з організованою участю організацій і громадянства. Вступ на академію — 5 долярів від особи при касі вступу на залю.

У Філядельфії відзначать Листопадові Роковини

Філядельфія. — Заходами Комітету української громади метрополії Філядельфії тут в неділю, 4-го листопада ц.р., відбудеться святочне відзначення 66-их роковин Листопадового Зриву та 70-річчя легіону Українських Січових Стрільців.

Того дня в українських церквах правитиметься Свята Літургія в наміренні українського народу, о год. 12-ій дня в церкві Цілця Христа, при Каюга і 16-та вулиця, а в українській православній катедрі при 6740 Північ 5-та вулиця о год. 10:30 рано. Святочна академія відбудеться по полудні о год. 3:30 в залі УОКЦентру при 700 Сідар ровд.

У програмі виступлять: о. митрат Зенон Злочовський — святочне слово, скрипковий ансамбль УМІ, мистецький керівник проф. А. Жилава, при фортепіяні Роксоляна Гарасимович, Марія Мурована — сольоспів, акомпаньямент Леся Рудий Надя Клос — деклямація, ансамбль бандуристів „Бурлаки", мистецький керівник С. Ковальчук.

Баффало готується до відмічення 40-их роковин смерти Слуги Божого Андрея

Баффало, Н. Й. (М. Лоза) — Підготовою святкувань, що їх намічено тут на неділю, 18-го листопада ц.р., займається створений для цього за ініціятивою Відділу Українського Патріярхального Товариства комітет, до якого увійшли (крім представників УПТ) священики і представники інших місцевих товариств і організацій. Головою комітету став о. д-р Павло Івахів, а містоголовою — Оксана Бережницька, голова Відділу УПТ.

Святкування з приводу 40-их роковин смерти Слуги Божого Андрея складатиметься з двох частин. О год. 10-ій ранку, в церкві св. Миколая, буде відслужена Свята Літургія, а о год. 5-ій по полудні в залі школи МекКінлі, при вулиці Елмвуд, відбудеться святочний концерт, на якому промовлятимуть: о. д-р П. Івахів, по-українськи, і о. Олександер Богун Кенез — по-англійськи. Крім того у програмі візьмуть ще участь: Галина Андреадіс, сольоспів, проф. Ярополк Ласовський, скрипкове сольо, Давид Біловус, фортепіянове сольо, мішаний хор „Бурлаки", дирigент Михайло Проценко, жіночий хор „Мрія", диригент Наталія Процьків-Бабицька, збірний хор. Передбачена збірна деклямація дівчат-пластунок і індивідуальна деклямація сумівки Уляни Мороз.

В ГАНТЕРІ ВІДЗНАЧАТЬ ЛИСТОПАДОВИЙ ЧИН

Гантер, Н. Й. — Українська колонія в гірській околиці Гантеру відзначить пам'ять Листопадового Чину і пошанує Слугу Божого Митрополита Андрея Шептицького Панахидою, яка буде відправлена в суботу, 3-го листопада, о год. 6-ій вечора, в церкві св. Івана Хрестителя і Академією о год. 7-ій вечора в Лексінгтон готелі. В неділю, 4-го листопада, о год. 10-ій рано буде правитись Благословенна Літургія в наміренні українського народу.

В Дітройті заплянували зустріч з проф. А. Гнатишином

Дітройт. — В середу, 7-го листопада ц.р., в Українському Культурному Центрі у Воррені, Миш., відбудеться зустріч громадянства з гостем з Відня, Австрія, проф. Андрієм Гнатишином, композитором і диригентом хору св. Варвари.

Громада Дітройту вітатиме рідкісного гостя бенкетом з мистецькою програмою. У програмі композицій проф. А. Гнатишина у виконанні оперної співачки Христини Липецької, капелі юних бандуристів та мішаного хору. Доповідь про композитора виголосить проф. Кирило Цепенда. Ділової привітальний комітет очолив Ярослав Дужий.

СПОНЗОРИ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО КОМІСІЮ ДОСЛІДІВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ БУЛИ ГОСТЯМИ УНС

І. Ольшанівський (другий зліва) вручає плякету признання конгресменові Дж. Флоріо. До висловів подяки долучились д-р І. Флис і У. Дячук.
(фото: ред. Ю. Зарицький, „Український Тижневик")

Під час відзначення сен. Б. Бредлі (другий зліва): посадник Джерзі Сити Дж. МекКен, сен. Б. Бредлі, І. Ольшанівський, д-р І. Флис і У. Дячук.
(фото: М. Коломисць)

Джерзі Сиі. Н. Дж. — У середу, 24-го жовтня, Головний Уряд Українського Народного Союзу гостив у своїх приміщеннях полуден ком конгресмена Джеймса Флоріо з Ню Джерзі, який був найбільшим мотором у представленні закону ч. 4459 для створення Комісії дослідів причин і наслідків Великого голоду в Україні в 1932-33 роках, а в п'ятницю, 26-го жовтня, сніданком сенатора Билла Бредлі, що допровадив до того, що цей законопроєкт підписано в Сенаті та апробовано обома палатами 12-го жовтня ц.р.

В обидвох прийняттях гостями Головного Уряду УНС були крім конгресмена Дж. Флоріо і сенатора Билла Бредлі та їх асистентів, координатор Організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні Ігор Ольшанівський з дружиною та членн Управи АО ЛПУ, як також численні представники тих організацій, що найбільше активно допомагали в переведенні того закону в життя.

У середу у великій приймальній залі УНСоюзу до святочно застелених столів засіли почесні гості, члени Екзекутиви УНС, редакцій „Свободи" та „Українського Тижневика" і працівники В-ва „Свобода" і УНС.

Полуднем провадив головний предсідник УНС д-р Іван Флис, який привітавши конгресмена Дж. Флоріо пригадав, що Дж. Флоріо від вересня 1983 року працював особливо наполегливо, щоб перевести в Палаті Репрезентантів цей закон, який був першим законом в українській справі, що його прийняли обидва законодавчі тіла ЗСА з асигнацією суми 400,000 дол.

Дж. Флоріо, у своєму слові, подякував за тепле привітання і зазначив, що уведення закону про створення Комісії дослідів Великого голоду є важливим не лише для українців, але й для всіх тих, які шукають справедливости у світі. „Забутий Голокост", яким назвав він трагедію в Україні в 1932-33 роках, досі не є відомий широкому загалові, а в американських шкільних підручниках можна знайти скупі 2-3 речення про нього. Саме завданням комісії дослідів є дати такі інформації, які увійшли б до усіх підручників і університетських бібліотек і дозволили просліджувати наслідки того голоду, в якому згинуло сім мільйонів невинних людей.

Флоріо підкреслив, що комісія через пізнання причин і наслідків Великого голоду може запобігти тому, щоб подібний злочин заіснував у світі та пройшов без реакції свідомих людей.

Головний касир УНСоюзу Уляна Дячук в імені Крайового Громадського Комітету для вшанування пам'яті жертв Великого голоду в Україні в 1932-33 роках зложила подяку Дж. Флоріо за його працю для впровадження закону ч. 4459 в життя. Хоча Комітет мав вперше чергу за ціль від значити особливо величаво цю сумну річницю в Церкві і громаді, але також активно підтримував акцію Організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні. Д-р І. Флис підкреслив, що саме І. Ольшанівський віддав найбільше часу і зусилля цій справі, що присутні прийняли теплими і довготривалими оплесками. Зворушений І. Ольшанівський заявив, що до успіху справи причинилися у великій мірі господарі прийняття, тобто Український Народний Союз та його видання „Свобода" і „Український Тижневик", які вели широку акцію розголосу серед українських читачів домагатися введення закону. Підкреслюючи, що найбільшу працю вложив конгресмен Дж. Флоріо, І. Ольшанівський вручив йому окрему плякету подяки від АОЛПУ.

Прощаючи конгресмена Дж. Флоріо, д-р І. Флис ще раз подякував йому за переведення закону в Палаті репрезентантів та стверди. що Дж. Флоріо ливоль ніколи не буде знати як вдячні йому за те українці і як вдячні є члени УНСоюзу.

В п'ятницю вранці завітав до Головної Канцелярії УНСоюзу сен. Б.-Бредлі із своїми асистентами на спільний сніданок.

Сніданок розпочав молитвою присутній пастор Іван Багрій, а головний предсідник д-р Іван Флис, вітаючи сен. Б. Бредлі, пригадав, що він був останнім промотором, який допровадив до прийняття закону проєкту ч. 4459 у Сенаті, а зокрема до апробування того закону обидвома палатами. Про це говорив також І. Ольшанівський.

Сен. Бредлі, що як і Дж. Флоріо є членом законодавчих тіл із стейту Ню Джерзі від Демократичної партії, сказав у своєму слові до присутніх, що це він повинен подякувати українцям, а не вони йому, бо завдяки українським активістів він вперше довідався від них про Великий голод в Україні та про тих, що його перевели. Коли йому стали відомі всі ті дані про цю велічезну трагедію, він став її ревним речником. Сен. Бредлі вручено плякету подяки від АОЛПУ.

(Закінчення на стор. 3)

СИН І. ҐАНДІ БУВ ЗАПРИСЯЖЕНИЙ НА ПРЕМ'ЄРА ІНДІЇ

Ню Делі, Індія. — Після атентату на прем'єр-міністра Індії Індіру Ганді, що його виконали індійці з релігійної секти сікхів, проти яких індійський уряд виступав дуже рішучо в останніх двох роках, новим прем'єр-міністром уряду був заприсяжений її син Раджай Ганді який виступаючи по радіо і телевізії й на пресовій конференції закликав індійський народ затримати спокій і радше молитися за душу його матері, яка віддано працювала для своєї країни, намагаючись піднести її на вищий політичний й економічний рівень. Військові і поліції новий прем'єр наказав поробити максимальні заходи, щоб не допустити до нового кровопролиття, а головно до міжфракційної, міжетнічної і міжрелігійної боротьби з приводу вбивства його матері.

І. Ганді, як відомо, померла в дорозі до шпиталю після того, як виконавці атентату на неї, сікхи, які служили в охоронній службі, віддали вісім пострілів в сторону прем'єр-міністра. Після того інші охоронці на місці вбили замахоців, але І. Ганді вже не вдалось врятувати. Індійський нарід, поділений на сотні різних релігійних і етнічних груп, переживає тепер велику політичну кризу і напругу всередині країни. Плем'я Гінду, яке ще найбільше підтримувало політику І. Ганді і попередньо її батька, першого прем'єра Індії, як тільки вона в 1948 році отримала незалежність від Великобританії і стала повноватісним членом британського коммонвелту. Джавагарля Неру був великою персональністю і авторитетом для більшости індійців і після його смерти політичне партія, до якої послідовно належала також решта родини Неру і Ганді, грає головну ролю у політичному житті Індії до сьогодні.

Покищо 685 мільйоновий нарід Індії, крім, очевидно, релігійної секти сікхів, очікують в напрузі змін на найвищих керівних урядових постах і побоюються, що країною можуть сколихнути бурхливі заворушення, зараска яких вже частинно почалася зараз після того, як стало відомим, що І. Ганді померла. Усі шляхи, які ведуть до Ню Делі герметично замкнені і контрольовані військом. Досі, як інформують закордонні кореспонденти, загинуло 10 осіб і кілька сотень були поранені переважно у боротьбі гінду із сікхами і політичними противниками вбитої І. Ганді.

Похорони індійського прем'єр-міністра назначені на суботу, 3-го листопада. З'єднані Стейти Америки на похоронах буде репрезентувати державний секретар Джордж Шулц. В делегацію включено багато особистостей з політичного, громадського і культурного життя. Обидві наддержави, ЗСА і СССР, гостро засудили вбивство І. Ганді і вимагали від нового прем'єра справедливе покарати вбивників і тих, які стояли за цим безприкладним терором.

Комуністичний Китай дав позику СССР

Лондон. — Як повідомляє газета „Волл Стріт Джорнал", вперше за всю історію совєтсько-китайських відносин комуністичний Китай дав позику СССР. У 1950-их роках Совєтський Союз регулярно давав позики Китаю.

Вказану позику на суму 2 мільйони долярів Китай надав московському народному банкові в Лондоні, через який проходить значна частина совєтських зовнішніх торговельних фінансових трансакцій.

В цьому році Совєтський Союз наполегливо добивав ся кредитів у різних країн Заходу і в більшості випадків йому вдалося ці кредити одержати.

Останки Ф. Шаляпіна перевезено з Парижу до Москви

Москва. — Останки великого оперового співака Фйодора Шаляпіна 29-го жовтня ц.р. були перевезені з Парижу до Москви і після урочистої церемонії поховані на цвинтарі Новодівичого манастиря, поряд з могилами композиторів Сергея Прокоф'єва, Дмітрія Шостаковича і Алєксандра Скрябіна.

Шаляпін помер у 1938 році в Парижі і був похований коло головної алеї цвинтаря Батіньйоль. Всі відвідувачі цвинтаря зупинялися коло могили великого співака, клали квіти. Це не подобалося совєтській владі, яка відібрала від Шаляпіна звання „Народного артиста" і фактично примусила його еміґрувати з Росії. Після смерти совєтський уряд „реабілітував" Шаляпіна і запропонував родині перевезти його останки в Росію. Але думки членів родини тоді розходилися: одні були за перевезення, інші — проти.

У 1974 році в Москві святкували століття з дня народження Шаляпіна і уряд СССР запросив приїхати на торжества усіх дітей співака: синів Фйодора з Риму і Бориса з Лондону, дочок Лідію з Ню Йорку, Тетяну і Марину з Лондону, Дасю із ЗСА. Старша дочка, Ірина, мешкала постійно в Москві.

Минулого тижня перша, металева, домовина була вийнята з могили і вкладена в нову, дубову, яку й була перевезена в Москву. Її супроводжували син Фйодор і дочка Тетяна, а в Москві зустрічала старша дочка співака Ірина і делегація артистів.

У Москві домовину встановили в головному фойє Великого театру і відбулася „гражданська" панахида. Очевидно, церковної відправи не було, хоч Фйодор Шаляпін був надзвичайно віруючим і часто в соборі Александра Невського співав як соліст у хорі.

У понеділок, 29-го жовтня похоронна процесія вийшла з Великого театру. За домовиною йшли всі артисти Великого театру, французький посол у Москві, численні представники музичного і артистичного світів. Коло могили на Новодівичому цвинтарі були виголошені промови.

За життя Шаляпіну пропонували вернутися на батьківщину, обіцяли засипати почестями, але він категорично відкидав думку про повернення і говорив приятелям: „Я не покланявся царям, то і псарям покланятися не буду".

АКАДЕМІЯ В НЮ БРАНЗВИК

Ню Бранзвик, Н. Дж. — Заходами української католицької парафії в Ню Бранзвик і Менвиллі тут в неділю, 4-го листопада, відбудеться Святочна академія в пошану Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького. Академія відбуватиметься о год. 4-ій по полудні в приміщенні Киркпатрик Чепел на Ратгерському університеті (ріг вулиць Сомерсет і Джордж). У програмі: д-р Григорій Лужницький — промова (по-українськи), д-р Іван Головінський — слово (по-англійськи), Меланія Купчинська — скрипка, мгр Марія Фесьо — сольоспів.

У СВІТІ

ПІСЛЯ БУРХЛИВОГО ЗАСІДАННЯ ОПЕК, продуцентів і експортерів нафти, представники 13-ох членських держав остаточно погодилися і прийняли до відома провізоричний плян розподілу між країнами зменшення видобутку нафти. Економічні спостерігачі і спеціялісти думають, однак, що не всі країни будуть дотримуватися точно визначених постанов, бо йдеться тут про чистий дохід і здобуття твердої валюти, без якої країни прям не можуть обходитись. Якщо йдеться про зниження цін на нафтові продукти, зокрема бензину і оливу до огрівання будинків, то це на думку спостерігачів, справа далекого майбутнього.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ВОДОЛАЗИ знайшли тіло польського священика-патріота і прихильника забороненої профспілки „Солідарність" Єжи Попелюшка, в Польщі стало відомо, що на протязі останніх трьох років пропало в такий чи інший спосіб біля 50 осіб, переважно противників комуністичного режиму. Про це повідомили закордонних кореспондентів деякі речники забороненої „Солідарності" і члени Комітету оборони робітників (КОР), які діють у підпіллі. Також закордонні представництва „Солідарности" підтвердили цю інформацію, у якій вирахувано натякнули на 50 підозрілих вбивств. Думають, що цим „мокрим" ділом займаються службовці польської тайної поліції, а їм допомагають, вказуючи пальцем, совєтські КҐБісти.

КЕРІВНИКИ САНДІНІСТСЬКОГО Національно-визвольного фронту в Нікараґуа, які тепер є при владі і що владу вони хочуть задержати в майбутньому, перетворивши цю центральноамериканську державу на комуністичного сателіта Москви і Куби, грішми і обіцянками хотіли прихилити до себе деяких лідерів політичних партій і намовляли, щоб вони зайняли позитивне до сандіністів становище. Йдеться про те, щоб не всі політичні партії, які й так діють в дуже обмеженій атмосфері, не відтягали своєї участи з виборів, передбачених на 4-го листопада, до чого їх нібито намовляють урядові речники ЗСА. Вашингтон вважає вибори в Нікараґуа нелегальними з тієї причини, що майже усі політичні партії, крім сандіністів, відмовились брати в них участь.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ВЕЛИКОБРИТАНІЇ Марґарет Тачер заявила речникам юнії копальняних робітників, яка зорганізувала довготривалі страйки вуглекопів у Великобританії і спаралізувала частину індустрії, що уряд не зацікавлений дальшими розмовами з лідерами профспілки і шукатиме інших шляхів до розв'язки цього наболілого питання. При тому Тачер відмітила, що урядова пропозиція, висунена спеціяльною комісією минулого тижня, повинна стати базою для закінчення страйку. Інших пропозицій, зокрема від керівництва юнієми, які нанесли країні і робітникам великих матеріяльних і моральних шкод, уряд не прийматиме.

В АМЕРИЦІ

ДЖЕРАЛДІН ФЕРРАРО, кандидатка на віцепрезидента від Демократичної партії, виступала у вівторок, 30-го жовтня ц.р., на популярній програмі Фил Донаґю перед живою авдиторією зложеною в більшості з жінок та відповідала на ряд дуже особистих питань. Зокрема було багато питань відносно фінансових потягнень її чоловіка. Поява Дж. Ферраро на тій телевізійній програмі, що її приглядаються в першу чергу жінки, мала на цілі здобути більше жіночих голосів у близьких виборах.

ОПИТИ ТЕЛЕВІЗІЙНОГО каналу Сі-Бі-Ес і щоденника „Ню Йорк Таймс" в Европі показують, що тільки частина мешканців Західної Европи є зацікавлена тим хто буде вибраний президентом у виборах в ЗСА. Із зацікавлених, французи підтримують перевибір президента Роналда Реґена, а у Західній Німеччині і Великобританії частина уважає, що Р. Реґен збільшив небезпеку нуклеарної війни.

НАЙВИЩИЙ СУД В СТЕЙТІ Ню Йорк вирішив, що людину треба уважати мертвою тоді, коли її мозок перестає працювати, хоч видих і биття серця може ще відбуватися за поміччю уживаних в лікарнях машин. Тим рішенням стейт Ню Йорк є 38 стейтом в ЗСА, що змінив дефініцію смерти.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН не погодився підписати закон, згідно з яким мали вести праці для консервації публічних місць. При таких працях могли бути затруднені молоді не кваліфіковані робітники.

УРЯДОВЦІ ДЕПАРТАМЕНТУ рільництва на Фльориді закликають власників садів помаранч, цитрин і ґрейпфрутів, щоб нищили ті деревця, які вони закупили в останньому часі, а які є заражені бактерійною недугою. Огородники мають знищити біля 89,000 деревець. Недуга поширюється дуже скоро і є небезпека, що вона може охопити цілу година цитрусових дерев в тому стейті.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ здержав продаж широко відомого журналу „Сатердей Рівю" з уваги на непорозуміння щодо права на статтю, яка була замовлена цим журналом, а появилася вміжчасі в осінньому виданні журналу „Єйл Рівю". Авторка статті твердить, що редакція „Сатердей Рівю" не заплатила її в час за замовлену статтю і тому вона дала її в скороченні до іншого журналу. Помимо того журнал „Сатердей Рівю" вдрукував статтю і тепер авторка уважає, що тим нарушено її авторські права.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН заповідає, що у близьких виборах прийде до „історичної перестановки" голосів, в якій велика кількість виборців вперше зломить свою лояльність до Демократичної партії та буде голосувати на його перевибір. Він уважає, що це станеться не через його популярність, а тому, що демократи від років не виконують своїх обіцянок і їхні прихильники втратили терпеливість.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На кого голосувати?

„Ню Йорк Таймс" уже поручив своїм читачам, щоб вони голосували на демократичного кандидата Волтера Мондейла, популярний щоденник „Ню Йорк Дейлі Нюз" заявився за кандидатурою Роналда Реґена, другий популярний „Ню Йорк Пост" напевне зробить те саме, бо ввесь час недвозначно підтримував Реґена. Реґена поручив теж „Чикаґо Трибюн" з концерну Крипса - Говарда. Так само інші великі часописи в Америці — „Вашінґтон Пост", „Філядельфія, „Інкваєр", „Бостон Ґлоб", „Лос Анджелес Таймс" й інші будуть заявлятися за Реґена чи Мондейла. Це така традиція американської преси, яка фаворизує того кандидата, котрий відповідає даному часописові своєю політичною філософією. „Свобода" — навпаки — ніколи не поручала своїм читачам такого і такого кандидата за прізвищем, бо нас українців, стосуються інші критерії у підході до кандидатів, як загалу американців. Для них важливе становище кандидата до питання податків, зрівноваження бюджету, підвищення чи обниження прибуткового податку. Штучного творення варстатів праці чи узалежнення проблеми продукції і затруднення від загального стану економіки і т.п. питання внутрішньої політики. Ми ж, американські громадяни українського роду, підходимо до кожного кандидата на виборний пост, крім згаданих питань, з погляду: як той кандидат ставиться до проблеми Сходу Европи, що він знає про Україну і її визвольну проблематику, яке відношення кандидата до московського імперіялізму та міжнародного комунізму.

Тому нам байдуже партійне обличчя кандидата чи кандидатки на високий виборний пост в Америці. Ми не поручаємо „принципово" республіканців ані демократів, бо у практиці це перечило б згаданому принципові, яким треба керуватися у виборі кандидата, на якого треба голосувати. Конкретний приклад: коли республіканський кандидат на президента, колишній голова республіканської групи в Палаті Репрезентантів Джералд Форд, що його Ричард Ніксон вибрав собі на віцепрезидента та який, після зречення Ніксона став президентом, заявив у публічній дебаті з демократичним кандидатом Джіммі Картером, що „на сході Европи нема совєтської домінації" і потвердив це другим нісенітнім твердженням, що він — Форд — будучи особисто у Варшаві і Букарешті „не бачив" там совєтської супремації, то скомпромітувався в очах усіх, що походять з поярмлених Москвою країн і такого республіканського кандидата „Свобода" не могла б рекомендувати. І, навпаки, коли б кандидатом Демократичної партії став був покійний сенатор із стейту Вашінґтон Генрі Джексон, один із найкращих знавців суті московського большевизму і справжній приятель українців, то його, демократа, треба би поручати українським виборцям.

У цьогорічних президентських виборах так склалося, що обоє демократичні кандидати, на президента і віцепрезидента, належать до ліберального крила Демократичної партії. Проте в другій публічній дебаті президента Реґена з Волтером Мондейлом, яка стосувалася закордонної політики, Мондейл кількакратно виразно і яскраво підкреслював своє протисовєтське і протикомуністичне становище. Це доказує правильність газетної вістки, що провід Демократичної партії звернув був увагу Мондейлові, що опінія про нього, як „м'якого" супроти Москви, може пошкодити демократичним кандидатам до обох палат Конґресу. І він до цього застосувався. Очевидно, було б наївно сподіватися, що будь-котрий президент, навіть найкраще знайомий з історією Сходу Европи, може змінити напрямні політики, устійнені в Ялтинському договорі. Поки існує в Евразії імперія, ЗСА мусять з нею „співжити". І Роналд Реґен, не відкликавши нічого того, що він раніше говорив про СССР (як про „імперію зла"), стверджував, що обидві великодержави живуть на одній плянеті і мусять одна з одною „говорити" й не допустити до взаємного зудару, в якому не було б переможця і переможеного, а був би загин цивілізації. Але раніше Реґен заявив, що поділ Европи згідно з Ялтинським договором не є перманентним.

І тепер, за кілька днів перед виборами, кожний українець і українка мусять знати, що 1) йти до голосування — це не тільки привілей, але й обов'язок, що його треба виконувати і 2) мусить голосувати на тих кандидатів на всі виборні пости (не тільки на президента й віцепрезидента), керуючися критерієм: що той кандидат знає про Україну і як він ставиться до проблеми деколонізації Східньої Европи. Є між тими кандидатами напевне такі, які взагалі не знають, в якій частині світу треба шукати на мапі Україну. Але й настав уже в американському політичному світі поступ і зменшилося число членів державної верхівки, для яких не існувала географія поза Північною Америкою. Виконаймо наш обов'язок і йдім до виборчої домівки! Кожний голос має свою вагу. Тут нема місця на гасло „моя хата скраю".

Іван Кедрин

ЗА СПІЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ФРОНТ

Приїзд до Америки польського редактора з радіовисильні „Вільна Европа" в Мюнхені і його роз'їзди по різних містах із доповіддю про потребу спільного фронту поляків і українців проти Москви зактуалізували проблему, яка стоїть на першому місці всієї української визвольної проблематики. Бо коли Єжи Іранек Осмецький правильно твердив, що однієї Польщі замало, щоб повалити совєтську імперію і що для цього треба бльоку всіх поярмлених Москвою народів, в першу чергу треба спільного фронту Польщі й України, то так само ми, українці, мусимо собі усвідомити, що всі гурра-патріотичні промови, гасла і резолюції про поволення московсько-большевицької імперії революцією не мають вартости того клаптика паперу, на якому вони списані, коли йдеться тільки про власну силу України, як носія і реалізатора тієї революції. Єжи Іранек Осмецький правильно не орудував такими фразами і концепціями. Він залишив теж цілком на боці існуючий польсько-український конфлікт, що настав у висліді кількасотньої історії обох народів, рясно политої кров'ю. Він правильно орудував тільки арґументами розумовими, відкидаючи сантименти і ресантименти, які в політиці взагалі та зокрема в проблемі польсько-українських відносин в теперішньому часі не повинні грати найменшої ролі.

Редактор Єжи Іранек Осмецький—ентузіяст польсько-українського порозуміння задля створення спільного антимосковського фронту. І він керується тут своїм польським, патріотичним державно-політичним критерієм. Він прагне визволення Польщі з-під „опіки" Москви і бачить єдину реальну можливість цього у союзі з Україною. З такого самого становища вже 15 років тому виходив один із найвидатніших сучасних польських істориків Пйотр Вандич, який—всупереч телячому захопленню автора Ризького договору з 18-го березня 1918 року Яна Домбського ствердив: „...Польська держава з 1921 року опинилася в позиції другорядної держави поміж двома гігантами—Німеччиною і Росією" (Piotr W. Wandycz, Soviet Polish Relations 1917-1921, Cambridge, Mass. 1969). І Пйотр Вандич, як і гурт інших сучасних польських університетських професорів (Ґрос, Камінській, Дзєвановський і ін.) бачить в розподілі України між Польщу і Росію в Ризі в березні 1921 року таку саму трагічну для Польщі помилку, якою був Андрусівський пакт з 30-го січня 1667 року за Яна Казимира, короля польського, і Алексєя Міхайловича, царя російського. В Андрусові Польща сама собі підготовила свої три розподіли в роках 1772-1795, так само, як Ризьким договором підготовила собі четвертий розподіл у 1939 році: в обох тих історично подібних подіях, опертих на концепції поділу Сходу Европи між Польщу й Росію, дано Московщині потрібний їй час, „передишку", для відбудови своїх збройних сил та порозуміння із західніми ворогами Польщі.

Єжи Іранек Осмецький виступав у Ню Йорку двічі з доповідями на ту саму тему на терені Польського Наукового Товариства і перед гуртом українських діячів, головно із світу преси, в домівці Наукового Товариства Шевченка. Дискусія в НТШ була цікавіша і жвавіша, може тому, що в Польському Науковому Інституті все—включно із виступом генерального секретаря ПНТ-ва проф. Т. Ґромади, доповіддю ред. Осмецького і запитами—відбувалося англійською мовою, а в залі НТШ всі українці промовляли по-українськи. Ред. Осмецький рішуче відкинув висловлений деким з приявних сумнів, чи існує в польському суспільстві партнер для зорганізованої співпраці з українцями. Він назвав цілий ряд видатних польських діячів з різних країн Европи, але також з Америки, які готові стати почесними чи діловими членами Українсько-Польського Товариства, яке займалось пропагандою спільного фронту двох народів на внутрішньому терені та переконуванням західніх чинників — прерізними шляхами—що деколонізація Евразії не доведе до хаосу, чого найбільше боїться Захід, а до насправньої стабілізації, бо національні держави, які займуть місце „єдиної неділимої" будуть зорієнтовані на Захід, не будуть в найменшій мірі потенціяльною загрозою для Заходу та будуть ідеальним партнером у господарських та культурних зв'язках з країнами Заходу.

Повну правду стверджували деякі дискутанти, включно з доповідачем, що у польсько-українській співпраці треба виходити з нинішнього дня з очима на сучасність і майбутність, а не нав'язувати до Варшавської конвенції з 21-го квітня 1921 року, яка—крім одномісячного перебування у Києві, здобутого польсько-українськими військами, провалилася, будучи непопулярною і в польському, і в українському суспільствах. Очевидно, що Варшавська конвенція, популярно називана пактом Петлюри-Пілсудського, мала поганий текст. Українська Народна Респу-

(Закінчення на стор. 4)

А рідної мови стидається...

(В.Д.) Від якогось часу тут появляється журнал російською і німецькою мовами під назвою „Родники". Здогадно, його видавцями є група німецьких совєтофілів.

В числі 1 за 1984 рік вміщена в журналі односторінкова стаття в українській мові під німецьким і українським заголовком, „Почесний доктор філософії Федір Науменко" з його знімкою. Для інформації подаємо статтю в цілості:

„23-го листопада 1983 року педагогічний факультет Марбурзького університету присвоїв доктору педагогічних наук Федору Науменку (Львівський університет, Україна) ступень почесного доктора філософії. Цим відзначається не лише його заслуги як відповідального редактора науково-педагогічного збірнака „А. С.Марченка", а також і написані ним праці з історії народної освіти на Україні. Особливо характерно чиста орієнтація Ф. Науменка на джерела і готовість до наукового співробітництва на інтернаціональному рівні.

Це шанування радянського макаренкознавця полягає в його намаганні творчо осмислити педагогічну спадщину Антона Макаренка в Мальбурзькому університеті, де в 1968 році було засновано реферат Макаренка (Ляборaторія А.С. Макаренка), якою керував професор Леонгард Фрозе. Він і нині очолює дослідний центр порівняльної педагогіки.

Нині особливо шанується 82-річного науковця Ф. Науменка, котрий з часу „відкриття" А. Макаренка радянською педагогічною наукою понад сорок років присвятив цій важливій справі.

А.С. Макаренка на заході зараховують до класиків педагогіки і університет уже понад десять років веде інтенсивне наукове листування із львівським ученим.

Наукова рада педагогічного факультету, приймаючи рішення, опиралася на рецензії видатних макаренкознавців: проф. Оскар Анвейлер (Бохум), проф. Ізабелла Рюттенауер (Мюнстер), проф. Олександер Лєвін (Варшава), проф. Ференц Патакі (Будапешт) і доцент Лібор Пеха (Оломуц).

Федір Нуменко понад п'ятдесят років присвятив теорії і практиці педагогічної науки. Він обіймав керівні посади в науково-дослідних інститутах і вузах в Москві, Волгограді і Ставрополі. З 1944 року до виходу на пенсію (1974) керував кафедрою педагогіки і психології у Львівському університеті.

У Львові він був найавторитетнішим дослідником освіти на Україні. Крім багатьох статтей в цій галузі він видав українською мовою чотири монографії про школу Київської Руси (1965), а також про педагогів Іова Борецького (1963), Олександра Дуновича (1964) і Олександра Павловича (1982).

Специфічний вклад в макаренкознавство Ф. Науменко зробив у видавничій галузі. Він заснував і керував серію друкованих праць, „А.С. Макаренко", що виходить при Львівському університеті (вийшло 10 книг). Це — своєрідний друкований орган для наукових досліджень, доповідей з практики і джерел із галузі макаренкознавства.

При друкуванні першоджерел він завжди надає особливої ваги автентичності тексту. Адже у різні роки твори Макаренка видавалися не повністю (з 1946 р. Академія педагогічних наук РРФСР друкувала їх із певними скороченнями). Це стало поштовхом до ідеї повного видання творів А.С. Макаренка співробітниками Марбурзької лабораторії.

Науменко став першим радянським ученим, котрий удостоївся почесного звання доктора філософії — найвищої відзнаки вищих наукових закладів Західньої Німеччини. Наукова рада університету повідомила Федора Нуменка про своє рішення телеграфічно (див. журнал „Родники", ч. 5, 1983 р.).

У листі-відповіді деканам Марбурзького університету Ф. Науменко писав:

„Носить звание почетного доктора философии одного из старейших университетов Германии высокая честь.

„Прошу от моего имени виразить глубокую признательность коллегии профессоров университета, своим решением присвоивших мне это високое звание почетныго доктора философии. Выражаю уверенность, что плодотворное сотрудничество в области науки будет взаимно полезным и плодотворным и в дальшейшем".

Хоч стаття про А.С. Марченка написана по-українськи, проф. Науменко уважав за свій „патріотичний обов'язок" писати до Марбурзького університету по-російськи, а не по-німецьки чи по-українськи.

Михайло Кучер

ЗУСТРІЧ ІЗ ЧАСОМ

У всіх суспільствах світу, капіталістичних і соціялістичних, помітне захитання пропорції поміж віковими групами населення. З різних причин кількість населення непрацюючого віку побільшується. А з тим побільшуються видатки держави на утримання і лікування.

До тієї великої віком непрацюючої частини суспільства приєднується мільйони людей різного віку, що довго, інколи цілими поколіннями живуть на утриманні держави, себто працюючої частини суспільства. Із розвитком техніки все зменшується кількість молодої частини населення, яке працює. Безробітні також йдуть на утримання держави. Постає питання — як довго можуть поруч себе існувати „два суспільства" в одній державі з різними часто протилежними економічними інтересами. Це тяжка проблема не тільки економічного характеру, а й психологічного. На питання як довго подібний економічний стан може існувати досі відповіді не знайдено. Думають, що вона неможлива.

На проблему старих людей, офіційно „сеньйорів", вряди-годи звертає увагу й українська преса на чужині. Тоді оптимістично говориться про „золоту осінь". Ця справа досить контроверсійна. Назву „золота осінь" запозичено від тих людей, які по різних „фльоридах" продають старим людям землю і хати. Здебільшого це люди досить заможні.

Справді ж „золота" в останньому найтяжчому періоді життя людини нема і логічно бути не може. Замість „золота" є сльота, холодний дощ і серія недуг.

Інколи людей, що відходять на емеритуру, прощають співробітники. Але на їхніх обличчях не видно жалю за тими, хто відходить.

Отже — зустріч з часом. Людина, що поспішала експресом, помітила, що її потяг став. Семафор показує червоне світло. Треба пересідати на інший, повільний потяг десь на бічних рейках. Тоді людина починає думати і згадувати. Минуле — довге, сьогоднішній день короткий, а майбутнє? В минулому праця давала задоволення, аж врешті стала тягарем. Людина психічно і фізично слабне. Бадьорі вигуки знайомих „тримайтесь"! — не помагають. Постає страх перед майбутнім.

Про перехід на емеритуру написано багато в чужій пресі, але не все. І не можна всього написати, кожна бо людина перехід на емеритуру переживає інакше. Домінує почуття порожнечі. Ще вчора годинник нагадував про час вставати, про потребу поспішати. Годинник мовчить, людина не мусить поспішати.

Праця була в житті людини джерелом енергії. Без праці людина відчуває себе менше вартою, непотрібною. Треба не абиякої відваги і внутрішньої сили, щоб йти в життя далі з піднятим чолом. Треба подивитися правді в очі без допомоги, самому, а це не легко.

Суспільства роблять багато, щоб пенсіонерам полегшити життя матеріяльно. Навіть, як ми вже згадували, називають той час „золотою осінню", але покищо мало зроблено, щоб проламати бар'єр, який ділить людей на вартісних і безвартісних, або маловартісних. Чому людина в 64 роки є в центрі, а в 65 років на далекій периферії, на задвірках?

Пенсіонер чи „сеньйор" має навчитися часто без допомоги жити на нових засадах. Тому дуже потрібна відпорність, дисципліна і самоконтроля. Як би не було — усміхнене обличчя, але за усмішкою ховається розпач, почуття слабости. „Panta Rhei" поняття — ще не зовсім зрозуміле, у ньому ховається мементо, з яким має рахуватися кожен. З одного боку скінчилася доба напруження, щоб тебе не зопхнули із становища, а з другого — відпруження, бо не треба робити рішень. Рішення зроблено за тебе і без тебе.

Що воно значить починати знову" знає тільки той, хто опинився на роздоріжжі і безпорадний не може рішити в який бік повернути. Тоді важливо затримати дисципліну насамперед в одяганні, і навіть у розмові. Ніхто не хоче слухати нарікань, як і старі молодими таких нарікань слухати не хотіли. А питання „ну, як там"? не потребує відповіді, яку ніхто й не хоче.

Різно люди розуміють поняття „праця". Працею вважається тільки зарібкова. Але ж можна працювати і без грошової винагороди. Тоді це вважається майже забавою — „все одно немає що робити".

Можна почути й таке: „ти щасливий, бо вже не працюєш". Тут „праця" потребує чесної дефініції. Чи можна називати брак контакту з людьми-„щастям"? Але і з таким станом треба погодитися. Як часто люди, які перестали працювати відчувають сором. Чоловіки гірше переносять „стан спочинку", як жінки і заламлюються. Але буває, що „метрикальний" вік не відповідає біологічному. Тепер люди приходять до переконання, що треба працювати якнайдовше, якщо працедавець з тим погоджується. Жінки, що працювали інтелектуально тяжче переносять пенсійний вік, як жінки з фізичною працею. Радість з того, що „можна робити що хочеш" — короткотривала. На практиці — це „все" не таке й велике і не приносить сподіваного задоволення.

(Закінчення на стор. 4)

ПАПА ІВАН ПАВЛО II найменував монсіньйора Йона Робу на апостольського адміністратора римо-католицької дієцезії в Букарешті, опорожнене місце майже на протязі 30 років. Це потягнення Ватикану розглядається в церковних і політичних колах, як крок вперед до нормалізації відносин між румунським комуністичним урядом і Ватиканом. Переговори в цій справі вів довший час від імені Ватикану архиєпископ Люїджі Поджі. Й. Робу підвищено до чину єпископа.

ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ збірками фондів на допомогу африканським країнам охопленим страшною посухою, від чого вмирають денно сотні людей, поінформували, що жертвенність держав і окремих осіб в різних країнах світу є подивугідною. З Етіопії вміжчасі надходять інформації, що там ситуація погіршується з дня на день. Урядові речники кажуть, що проблемою не є тільки брак води, але також харчів першої потреби і транспоратції до далеко віддалених провінцій. Антикомуністичний рух в Етіопії поскаржився перед організацією ОН ЮНІСЕФ, що центральний уряд забезпечує водою і харчами тільки контрольовані ним провінції і повіти і цілком не дбає про периферії, на яких діють антикомуністичні повстанці. Кореспонденти при тому підкреслюють, що Москва, яка постаралася про перетворення Етіопії на свого сателіта в Африці, зовсім не цікавиться вимиранням етіопійців. Дивно, що про це мовчать також майже усі західні політики. ЗСА досі вислали до Етіопії допомоги на суму біля 85 мільйонів долярів, але ліберали домагаються збільшення цієї допомоги. Державний департамент заявив, однак, що Етіопія сама дуже мало робить для рятування свого населення.

Теодор Терен-Юськів

РЕФЛЕКСІЇ ПРО КОНЦЕРТ У ВАШІНҐТОНІ

I.

Можна вважати, що майже скінчились політично-суспільні розглянення і обговорення одної з вагомих подій у житті української еміґрації 16-го вересня ц.р., з нагоди святкування 20-річчя відкриття пам'ятника Шевченкові у столиці ЗСА, Вашінґтоні. Отой соняшний день залишиться надовго в пам'яті, закарбований демонстрацією і походом під совєтську амбасаду, зі всегромадським нашим протестом проти русифікації України та нищення української культури. Щодо закінчення цього національно-патріотичного, протиросійського протесту концертом, — то це вже діло музичної оцінки. Цей концерт мав одну рідкісну догоду, бож, будучи зорганізованим старанням усіх політичних угрупувань, давав він критикові вільну руку в розцінюванні імпрези без політичних забарвлень. Тому, ота аналіза концерту і приготувань до нього буде лежати не в орбіті громадсько-політичній, тільки оціночно мистецькій. Бож треба звернути увагу на деякі речі, щоб, може, на наступний раз не трапилися деякі недогляди.

Щодо передконцертової реклями, то мене застановляла деяка односторонність пресової кампанії, коли рекля-мували одних солістів, а не інших. Пресова реклям в цьому напрямі була мало правдоподібна і задовга. А наша преса услужно, з великою терпеливістю усе те друкувала. Далі щодо реклями, то прикро читати „друкарського чортика" — в імені автора українського, національного гимну Михайла, а не Миколи Вербицького. Писалося теж у пресі про музику, хоч би М. Аркаса в програмі, а не виконували її потім. Це теж не годиться.

Щоб наша культурно-мистецька реклям мала успіх, — мусимо підходити до кожної справи дуже поважно, вповні критично і відповідально. Ось візьмемо приклад із друкованої програмки концерту, де притрапилися деякі промахи, які вказують, що редаґування її не було надто пильне. Була там наприклад, зазначена дата народження композитора Костя Данькевича, але без дати смерти. Інформація про його оперу „Богдан Хмельницький" була не повна. І це мусіло, мабуть, ввести у блуд американського музичного критика Джозефа МекЛеллена. Він найправдоподібніше вважав, згідно із змістом програмки, що перемога Хмельницького та визволення України від поляків, — це закінчення опери. Насправді ті перемоги, за лібреттом Ванди Васілевської існують у цій опері тільки на те, щоб Україну віддати в тенета Москві. А таких замірів великий Богдан ніколи і в тямці не мав. Отже опера ця є проти самостійности України. В іншому місці тієї ж програмки надруковано, що С. Комірний заснував хор „Молоду думку" в 1974 році. А цей хор був зорганізований уже в 1952 році і в Ювілейному альманахові „Думки" красується світлина його з 1953 року.

Щодо побудови цілости програми концерту, то мусимо звернути увагу на дві підставові речі. Поперше, коли він мав бути, — а він неодмінно повинен був бути — „поклін українській музичній культурі", то що ж тоді діяла в тій програмі італійська музика? Про це запитувало мене багато людей і на концерті і після нього. Без сумніву, ми дуже цінимо і любимо музику славетного Верді та виконуємо її частенько, але на концерті українського, різко національно-політичного характеру і показу нашої власної музичної культури, мусіли звучати зі сцени в той день тільки наша рідна музика. Подруге: ми виконуємо і музику кращих українських композиторів, оскільки вона не пов'язана з ідеями комуністичної пропаґанди й оскільки творці її не стоять віддано на послугах Москви. (Прикладом цих останніх є голова Союзу українських композиторів Андрій Штогаренко зі своїми працями прославлювання Росії: „Росія", „Україна моя", „Партизанські картини" й інші. Не зовсім позаду нього стояв і К. Данькевич саме цією оперою-аґіткою „Богдан Хмельницький", яку він на доручення Кремля ще і переробляв п'ятикратно, щоб учинити з нашого одноразового національного героя щораз то більшого васаля і підніжка Москви).

Отже, чи варта співати уривки з такої опери, — які б вони музично ефектовні і не були, — на виїмково гострій протиросійській демонстрації, де саме наголошувано дуже чітко, навіть американцями, повсякчасну відрубність України від Росії? Платон Майборода має, либонь, менше прогріхів супроти України, проте і він совєтський композитор, у кремлівських ласках, і його музику теж не зовсім випадало поширювати на цій протибольшевицькій імпрезі („Тополя"). Значить, висновок у мене один: на концертах із найчіткішим демонстративно протиросійським характером твори підсовєтських і проросійських композиторів (волею чи неволею) не повинні виконуватися. Очевидно, що до таких не належать Барвінський, Людкевич, Ревуцький, Івасюк та інші.

Проте, однак, треба погодитись, що на звичайних, радше культурно-мистецьких концертах, наші мистці можуть виконувати цінніші, не-комуністичні композиції з підневільної батьківщини, бо це саме і є наша зустріч з вічно дорогою Україною.

(Продовження буде)

ЩЕДРІ ЖЕРТВОДАВЦІ ФКУ

(ФКУ — Кеймбридж, МА.) — До канцелярії ФКУ в Кеймбриджі, Масс., наспів небуденний лист. Це знову зворушливий вияв особливого меценатства.

„Залучених три тисячі і сто долярів ласкаво прошу 'розпарцелювати' ось так:

— **100** долярів дарують Ярослав і Мирослава Зубаль у **світлу пам'ять НЕСТОРА КОГУТЯКА;**

— **1,000** долярів дарують Ярослав і Мирослава Зубаль з нагоди їхнього Золотого Ювілею;

— **2,000** долярів дарують Олекса і Ляриса Біланюк з нагоди Золотого Подружнього Ювілею їхніх Батьків Ярослава і Мирослави Зубаль.

З глибокою пошаною і дружнім привітом — Олекса Біланюк"

Оба подружжя і Біланюки і Зубалі вже давні й щедрі ентузіясти ФКУ. На фонд українських студій в Гарварді досі пожертвували:

д-р Олекса і д-р Ляриса Біланюк — **17,000** долярів;
Ярослав і Мирослава Зубаль — **4,250** долярів.

6-го ЛИСТОПАДА—УСІ УКРАЇНСЬКІ ГОЛОСИ ЗА РЕҐЕНА—БУША

Перед виборами та в день виборів ми повинні пригадати собі, що перед президентурою Роналда Реґена ні один з попередніх американських президентів не виявив так виразно і свою прихильність, і пошану до української громади в Америці та до прагнень українського народу на батьківщині.

Президент Роналд Реґен особисто вшанував українську спільноту в Америці своєю візитою і промовою в Українському Культурному Осередку в Варрені, Мишиґен, прийняттям багаточисельної української делеґації у Білому Домі у 20-ту річницю спорудження пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні, доручив заступникові Президента Джорджові Бушу взяти участь у Конвенції Українського Народного Союзу в Рочестері, Н. Й. З доручення Президента та віцепрезидент Джордж Буш взяв участь у відзначенні 40-ліття АБН у Вашінґтоні. У 25-ту річницю підписання закону про Тиждень Поневолених Націй президент Р. Реґен прийняв у Білому Домі представників поневолених націй і у промові до них підкреслив свою солідарність з ними, згадавши при тому про „Невигасле полум'я свободи України".

Республіканський комітет Філядельфії під час зустрічі з кандидатом І. Гельом (зліва): Д. Джеймісон, голова, І. Гельо, В. Мічен, дорадник, Дж. Дуда, екзекутивний директор.

Республіканські активісти (зліва): І. Одежинський, голова УАРКлюбу та координатор Комітету Реґен-Буш на Пенсильванію, Л. Косліс, заступник директора Бюра публічних зв'язків у Білому Домі, І. Гельо, кандидат до стейтової леґіслятури Пенсильванії, і С. Постушак, який також затруднений у Бюрі публічних зв'язків Білого Дому.

У 1983 році Президент окремою проклямацією проголосив день 9-го листопада Днем Української Гельсінкської Групи . При іншій нагоді він назвав українців „сумлінням вільного світу" та вказав на героїчну поставу Юрія Шухевича як символ боротьби за волю України.

Уряд президента Реґена започаткував корисну переорганізацію системи та діяльности радіовисилень „Голосу Америки" і „Радіо Свободи", поширивши програми українською мовою та збільшивши склад української редакції. Уряд президента Реґена призначив українців на високі федеральні становища у Вашінґтоні.

У щоденному економічному житті країни, що є дуже важливим чинником для кожного з нас, за останні 4 роки Уряд президента Реґена: зменшив інфляцію, зменшив безробіття, зменшив відсотки на позички, обнизив особистий податок, скріпив систему соціяльного забезпечення.

За 4-ри роки урядування Президента питання оборони людських і національних прав в Україні було в центрі уваги відповідних чинників Уряду і Конгресу.

За 4-ри роки Президент підніс боєздатність збройних сил Америки, скріпив військові та політичні взаємини з країнами вільного світу, не наражуючи З'єднані Стейти Америки на воєнний конфлікт зі Совєтським Союзом (не забуваймо, що до цього часу усі воєнні конфлікти відбувалися за урядування демократичних президентів).

Президент Реґен рішуче протидіє проти небезпечного проникнення совєтських впливів у країнах Центральної Америки та у басейні Карaїбського моря, прикладом чого може бути звільнення Ґренади від комуністичного панування та допомога силам демократії в Ель Сальвадорі та Нікараґуа. За Реґена Америка знову стала ясним символом свободи і національної гордости.

Наступних чотири роки урядування президента Реґена будуть належним завершенням започаткованого ним нового етапу: морального, економічного і політичного росту Америки у колі народів світу. Наведені мною вище факти вказують на необхідність віддати усі українські голоси 6-го листопада 1984 року за Реґена-Буша та всіх кандидатів Республіканської партії.

Іван Одежинський,

голова Українсько-Американського Республіканського Клюбу та координатор Комітету Реґен-Буш на Пенсильванію.

Спонзори...

(Закінґення зі стор. 1)

трагедію, він не лише старався щоб запропонований законопроєкт перейшов в Сенаті, але й сам зізнавав перед сенатською комісією в цій справі та просив речника Палати Репрезентантів. Томаса О'Ніла щоб там піддержано та підписано цей закон. Він гордий з того приводу, що йому це вдалося, але тепер він і зацікавлений, що станеться з комісією та її працею.

„Ми мусимо сказати світові", - сказав він - „що в ЗСА ми ніколи не забуваємо про злочини тоталітарних режимів, а тепер завданням Комісії дослідів Великого голоду в Україні є подбати, щоб світ ніколи не забув про злочин совєтського режиму в Україні".

Відтак подяку він. Б. Бредлі за його зусилля зложила У. Дячук від Крайового Громадського Комітету для пам'яті жертв Великого голоду в Україні, а І. Ольшанівський передав сен. Б. Бредлі плякету з подякою.

Д-р І. Флис окремо привітав присутнього при цій церемонії мейора міста Джерзі Сиіті Джералда Мек Кена, відомого приятеля українців, та заявив на прощання сен. Бредлі, що українці стейту Ню Джерзі будуть піддержувати його в близьких виборах як випробуваного приятеля української громади, якій він так допоміг своїми наполегливими зусиллями для впровадження в життя так важливого для цілої української вільної громади закону про створення американської комісії дослідів Великого голоду в Україні.

Перед концертом Лідії Артимів в Ню Йорку

Початки 1970-их років внесли багато радісних та пропам'ятних моментів в українське музичне життя в Америці. Як пам'ятаємо, на престижових естрадах Ню Йорку та других містах ЗСА і Канади почали концертувати визначні віртуози та співаки з України — Олександер Слободяник, Бела Руденко, Олег Криса та Дмитро Гнатюк. Їхні виступи ентузіястично прийняла публіка, а суворі критики не щадили їм суперлятивних похвал.

Саме тоді мав я теж першу нагоду послухати молоду піяністку родом не з України, а з Філядельфії. Українське ім'я, Лідія Артимів, появилося на афішах відомої серії концертів камерної музики „Music From Marlboro". На їхньому першому концерті у головній точці програми — Р. Шумана фортепіяновий квінтет ес-дур — виступила талановита піяністка, яка заблисла віртуозною технікою та незвичайною музичною зрілістю. Фортепіянова партія в її руках прекрасно гармонізувала із грою відомих та досвідчених членів ансамблю. Квінтет Шумана був безперечно кульмінацією вечора, на що публіка в Алис Таллі Голл оваційно зареаґувала.

Пам'ятаю, як після концерту багато осіб ґратулювали виконавцям, а особливо Лідії Артимів за її подиву гідну гру, та бажали дальших успіхів. А успіхів та великих мистецьких досягнень в неї призбиралося багато: високі нагороди на конкурсах піяністів в Ню Йорку (1976) та в Ліддс, Англія (1978), численні речиталі по Америці та Европі, річні концертові турне в Німеччині (від 1977 року) та Англії (від 1978 року), як також недавні виступи на Далекому Сході (Корея, Сінгапур).

Лідія Артимів

На запрошення славних диригентів як С. Озава, Л. Мазель та А. Превін — Лідія Артимів виступала як солістка із симфонічними оркестрами Бостону, Клівленду, Піттсбурґу, Ню Йорку, Філядельфії, Вашінґтону та в інших музичних центрах.

Від 1980 року поважним кроком в її кар'єрі це награвання платівок в Лондоні під знаною маркою Chandos Records. Вже перша платівка „Варіяції Гайдена, Моцарта, Бетговена та Мендельсона" одержала звання „Вибір критиків на 1980" у лондонському журналі „Gramophone". Пізніше видані платівки (досі вийшло шість) мають теж не менший успіх та признання. Радіостанції в Ню Йорку (та по інших містах) часто передають її гру на своїх програмах.

Своїм речиталем в неділю, 11-го листопада, 7:30 вечора, в Алис Таллі Голл в Ню Йорку, Лідія Артимів долучиться до поважної групи музиків (Юліяна Осінчук, Павло Плішка, Андрій Добрянський, Тома Гриньків, Галя Стрілець, Нестор Цибрівський), які вже раніше виступали в концертах на користь Українського Музею в Ню Йорку. Запланований речиталь дасть прекрасну нагоду прихильникам Українського Музею та любителям музики послухати в індивідуальній інтерпретації Лідії Артимів також, між іншими, твори Василя Барвінського та Миколи Лисенка, та заразом причинитися до дальшого росту цієї заслуженої та цінної інституції.

Роман Стецура

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
203 Second Avenue • New York, N.Y. 10003

ВШАНОВУЮЧИ СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

померлих Дорогих Осіб — пожертвували на українську науку, стипендії, українські студії в УВУ слідуючі жертводавці:

Мельник .. Марія в св. п. мужа Михайла сотника УГА	1,000.00
Савчак, Мирослава в св.п. мужа д-р Володимира ...	500.00
Савечка, Филимон в св.п. мами Аґрепіни	500.00
мґр Козій, Іван і Христина в св.п. батьків Анни і Григорія	250.00
мґр Савчак, Марта в св.п. мужа проф. Константина	250.00
Стельмах, Іван в св.п. дружини Тетяни з дому Копестинська	200.00
Скаськів, Михайло в св.п. дружини Дарії з дому Зачаруйко	100.00
Інж. Дидинський, Константин в св. п. брата і шваґра редактора Ґеннадія Которович	100.00
Родини Кисілевських і Ткачів з Ню Джерзі в св.п. визначної громадянки Коломиї - Торонто Ганни з Кисілевських-Ганківської	100.00
Турчин, Марія в св.п. мужа Петра	100.00
Симчин, Микола в св.п. приятельки Юльці Ґеник	100.00
Андрусяк, Марія на свіжу могилу мужа св.п. д-р Іллі	100.00
Приятелі покійного д-р Андрусяка: Володимир і Евгенія Москалюки	50.00
Поля Кратер	25.00
інж. Степан і Іванна Білий	20.00
Свідан, Текля і сини в св.п. д-р Василя Вергуна	50.00
д-р Боднарчук, Дмитро і Алісія в св.п. проф. Константина Савчука	50.00
Сидір, Марта	
Микита, Дарія	
Конюх, Дарія з родинами в св.п. Галини Галібеї-Мащак і Андрія Прятки	40.00
Ґербель, Михайло і Барбара в св.п. Софії Сисла	25.00
Дяків, Михайло в св.п. Ніни Лужницької	25.00
д-р Александра Кисілевська-Ткач, в св. п. студента УВУ Андрія Прятки	20.00
Кравс, Степан в св.п. родичів Францішки і Івана Кравсів	17.00
Сакович, Ляриса в св.п. проф. Константина Савчука	15.00

Божественні Літургії і Панахиди за померлих членів професорського складу УВУ, членів Фундації, та осіб в світлу пам'ять котрих, родина чи друзі зложили пожертви на Фундацію УВУ - відправляються кожного року в останню неділю січня в українських церквах у всіх країнах нашого поселення.

Просимо слідкувати за нашими оголошеннями.

Дякуємо всім Вельмишановним Жертводавцям і клонимо наші голови перед пам'яттю Покійних. Нехай ласкавий Господь дасть Їм вічний спокій, а світла пам'ять про Них залишиться вічною серед нашої спільноти.

УПРАВА Ф. УВУ

Ділимося сумною вісткою, що дочка Городенської Землі

сл. п.

АННА із БЕРЕЖАНСЬКИХ ШЛЕМКЕВИЧ

довголітня учителька у Ченстохові та на Холмщині, відійшла у Вічність по тяжкій недузі дня 4 вересня 1984 р. на 84 році життя.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись в дні 12-го вересня 1984 р. із церкви св. Варвари у Відні. Тлінні останки спочили на цвинтарі Wiener Zentralfridenhof.

Клонимо наші голови перед Її світлою пам'яттю, та висловлюємо наші глибокі співчуття дочці д-р Мирославі, Зеновії і Василеві Никифорук із Ріднею в ЗСА, та всім Рідним на Україні.

Д-р БОРИС ЛЕВИЦЬКИЙ

професор УВУ, совєтолог, автор багатьох праць, помер в Мюнхені, 28-го жовтня 1984 р. на 70 році життя

Залишені у жалобі:

братанки — ЯРКО І ОЛЕСЬ ЛЕВИЦЬКІ
теща — ЯРОСЛАВА КОВЕРКО-НІЩЕНКО
шваґри — ЛЮБА й ІВАН КАЛИМОНИ з дітьми
— ДАРІЯ І ПЕТРО КОНЮХИ з дітьми
ОЛЯ І ВІКТОР ЛІС
СЛАВА І АРТУР МУЕНК
та дальша Родина в Америці і Европі.

ПОХОРОН — відбудеться 5-го листопада 1984 р. о год. 9-ій рано в Мюнхені (Німеччина)

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені в той день у Ст. Пітерсбурґу, Фла. і Дітройті, Міш.

Ділимося сумною вісткою з Ріднею та Знайомими що дня 2-го жовтня 1984 р. в Сиракюзах, Н.Й. несподівано відійшов у Вічність наш Найдорожчий СИН, МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п.

ЕВГЕН КУШНІР

народжений в Україні 1934 року

ПОХОРОН відбувся в четвер 4-го жовтня 1984 р. на цвинтарі WOODLAWN **в Сиракюзах, Н. Й.**

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА ТА ПАНАХИДА

(В суботу 10-го листопада, о год. 9-ій ранку) в церкві свв. апостолів Петра і Павла в Коговз, Н.Й.

Горем прибиті:

батьки — ГРИГОРІЙ І СТЕФАНІЯ
дружина — ДОЛЬОРЕС
діти — КАТРУСЯ І СТЕПАН
сестра — УЛЯНА з мужем ОЛЕГОМ і синами ВОЛОДИМИРОМ І ОЛЕГОМ та донькою ГАЛЕЮ і зятем ДАВИДОМ

Зустріч...

(Закінчення зі стор. 2)

Тоді час подумати про психічну гігієну щоденного життя, а з тим і про психічне здоров'я. Психічне здоров'я — поняття динамічне, воно постійно розвивається. Тим процесом людина здебільшого сама мусить керувати. Тоді можна говорити про автопсихотерапію, але вона не для кожного. Треба — обов'язково треба! навчитися перемагати конфлікти, щоб не заламатися. Погодження не означає резиґнації.

Але справді хворий може відповісти питанням: як боротися з біологічним процесом , якого не припинить жадна психотерапія? Стара людина має меншу здібність адаптації її й трудніше розпочинати „нове життя". Якщо психічна рівновага захитається — небезпека на порозі. Інколи стара людина витворює в собі ворожість до оточення, до тих, що живуть „нормально". Але вони тієї „нормальности" не помічають.

У народній, а до того соціялістичній, Польщі відношення до пенсіонерів погане. Покутує понижуюча гідність характеристика „вапняки". І як же часто суспільство із почуттям полегші пхає до„психічної труни" людей найбільш зрілих і компетентних у свому фаху. Чи можна карати людину тільки за те, що народилася давніше? Тісно на тому світі! „Вапно" мусить уступитися. Місце молодим. Старість не можна відкликати. Медицина каже — на старість нема ліку. Такої гіркости не осолодить навіть добра пенсія. На чужині емеритальна доба ще тяжча, як на рідній землі. В Америці жартують, — що уряд влаштовує своїм сеньйорам другий у житті дитячий садок з безплатною їжею та розвагами. Мета — при голосуванні дістати голоси.

Отже зустріч з часом, коли час — поняття абстрактне — обертається у фізичний тягар, який не можна скинути з плечей.

У Польщі емерити на медичних документах мають печатку, велику літеру „Е" і Чому „Е" і що воно значить? Це осторога для лікарів, щоб не дуже панькалися з пацієнтом-емеритом. Очевидно є люди, які звертаються до лікарів з уявними хворобами, а „соціялістична" медицина більш жорстока як капіталістична. Хворому з уявною хворобою може допомогти звичайна привітна розмова, на яку лікар або не має часу, або не завжди знає що сказати.

У Польщі краківське видавництво „Культура" проголосило конкурс на спогади емеритів. Завдання конкурсу було зібрати відомості на тему, важливу для кожної людини про переломову подію в житті у формі самих заінтересованих. Як пенсіонер пережив прощання із своїм фахом, які зустрів нові проблеми і як з ними порадив:

Конкурс викликав велике зацікавлення заінтересованих. Писали пенсіонери всіх фахів, — від інтелектуалів до робітників. Такий матеріял цікавий і важливий письменникам, психологам і соціологам, політикам також.

Ми маємо тільки спорадичні збори песіонерів, на яких здебільшого говориться про хвороби і дуже багато про дієту. Зовсім не чути голосів про психологічну дієту. Але існує зацікавлення йоґами.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

ЗАКЛИК

СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ КОМБАТАНТІВ У ЗСА

Боротьба нашого народу за свою волю і таку свою державність, у якій наш народ був би господарем на своєму господарстві і власником здобутків своєї праці,залишила нам не тільки світлі дати до історії нашого державного будівництва, але також залишила нам і світлу національну спадщину, якою є колишні вояки, які в боротьбі на полі бою за закріплення ідеалів великого зриву Першого Листопада і 22-го Січня стали інвалідами і в наслідок цього інвалідства втратили зовсім, або частинно спроможність заробляти навіть на найскромніший прожиток.

Тому що ці вояки стали інвалідами в боротьбі за найбільші цінності народу, якими є воля народу і його самостійна держава, то обов'язком народу є облегшити їм життя, бо доля інваліда на чужині є дуже тяжка.

По Першій світовій війні та частина нашого народу, яка хоч жила в неволі, але не була позбавлена основних гуманітарних прав і мала можливість опікуватися своїми воєнними інвалідами, хоч і сама жила в злиднях, все ж таки не залишила своїх інвалідів на поталу долі, заопікувалася ними та спільно з нашою заокеанською еміґрацією рятувала від злиднів.

Після Другої світової війни наш народ на рідних землях є в такій тяжкій неволі, що навіть основних гуманітарних прав вже не має і своїми інвалідами, яких колись на вулицях своїх міст, обсипував рясно квітами та благословив молитвами, виряджаючи на поле бою, не має права тепер заопікуватися ними. В таких умовах обов'язок допомоги українським інвалідам лежить на тій нашій національно свідомій і патріотичній еміграції, яка свого національного патріотизму і віри в перемогу нашої визвольної ідеї не загубила на дорогах скитання і не втопила в добробуті теперішнього свого оточення.

Від десятиліть у місяці листопаді наше громадянство вшановує день 1-го Листопада святочними академіями і від десятиліть листопад традиційно є проголошуваний місяцем наших воєнних інвалідів.

Суспільна Служба Комбатантів і цього року проголошує місяць листопад Місяцем Українських Воєнних Інвалідів і закликає все національно свідоме громадянство в цьому місяці обдарувати українських вояків-інвалідів щедрим датком, щоб Суспільна Служба Комбатантів могла і цього року вислати інвалідам Національний Листопадовий Дар, щоб вони знали, що наш народ вдячний їм за їх вояцький труд на полі бою і ту жертву крови, якою вони рідну землю зросили, коли останніми набоями і грудьми своїми та багнетами загороджували ворогові шлях на рідну землю.

В місяці листопаді не повинно бути ані одного свідомого українця, який не вшанував би боротьби наших вояків за волю народу і державність щедрим датком на Національний Дар нашим воєнним інвалідам і який цього обов'язку не пригадав би своїм друзям і сусідам.

Грошові датки просимо висилати на адресу Суспільної Служби Комбатантів в ЗСА: Social Service of Ukrainian War Veterans, 1321 West Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141. Tel.: (215) 456-9263.

Управа Суспільної Служби Комбатантів в ЗСА:

І. Данківський, БУСС; С. Конрад, ОбВУА; д-р П. Федорів, ОбВУА; Я. Полатайко, Братство к. Вояків І-ої Української Дивізії УНА; Е. Левицький, Б-во к. Вояків І-ої УД УНА; інж. М. Ліщинський, Б-во к. Вояків І-ої УД УНА; М. Ковальчин, Т-во колишніх вояків УПА; М. Березинський, Об'єднання к. вояків УПА.

За спільний...

(Закінчення зі стор. 2)

бліка диспонувала тоді територію під вагонами потягу Головного Отамана.

Симон Петлюра хапався договору з Польщею проти Московщини, як потапаючий хапається бритви. Це був договір заключений з позиції слабости, а не сили. Але з історичної перспективи не можна підходити до Варшавської конвенції з квітня 1921 року, як до стовідсотково поганого акту. Галицький закид, що Петлюра „зрадив" Галичину, віддавши її Польщі, недоречний, бо не було чого віддавати: Польща мала вже тоді всю Галичину по Збруч під своєю адміністрацією на основі дозволу від Найвищої Ради з 25-го червня 1919 року. При аналізі Варшавської конвенції з квітня 1920 року неможливо промовчати Гадяцький договір з 6-го вересня 1658 року Івана Виговського (фактичним автором був Іван Немирич). Текст Гадяцького договору з нашого нинішнього становища—теж не був ідеальний, але обидва ці договори мали спільну концепцію—союзу Польщі й України проти Московщини. І вони мали ще одно спільне: і Гадяцький договір провалився з вини Польщі, а не України, і Варшавський договір провалився головно тому, що Польща не дотримала свого зобов'язання, прийнятого у засекреченому військовому додатку, який передбачав поставлення на Правобережжі на ноги трьох українських дивізій, вивінуваних зброєю, що її мала дати Польщі. Замість творити українське військо у союзі з українськими властями—польські військові чинники, що прийшли в Україну у травні 1920 року, зайнялися грабунковим вивоженням до Польщі всього рухомого майна з Правобережжя.

Пілсудський,—чули ми в дискусії після доповіді ред. Осмецького в НТШ, мав на увазі тільки створення української буферної держави між Польщею і Україною. Трохи так, а трохи ні. Бо польський професор М. К. Дзєвановський видав цілу книжку про Пілсудського як федераліста (M.K. Dziewanowski Jozeph Pilsudski. A European Federalist, Stamford, 1969) і Леон Васілевський, колишній польській міністер закордонних справ у своїх споминах „Пілсудскі, як я го зналем", представляє Пілсудського, як „федераліста", що прагнув унії кількох поярмлених Росією народів з Польщею і Україною у проводі. Очевидно, що,підписавши ратифікаційний документ Ризького договору 15-го квітня 1921 року, Пілсудський перекреслив себе, як „федераліста" і перейняв ідеологію свого смертельного ворога Романа Дмовського з його орієнтацією на Росію, як партнера у поділі впливів на Сході Европи.

Це все—минуле, яким цікавляться історики і над яким можна дискутувати та сперечатися у теоретичних міркуваннях. Сучасна реальна дійсність інша, як була у XVII сторіччі чи в 20-их роках цього сторіччя і сучасна ситуація вимагає з'єднання,—як казав ред. Осмецький,—того могутнього територіяльно-національного та економічного й культурного потенціялу, що його становить Польща й Україна. Всесвітня історія вчить, що для відзискання втраченої державности треба двох чинників: 1) власної сили народу—в даному випадку замало сили одної України й одної Польщі; і 2) міжнародної коньюнктури, в якій відбудова даної національної держави лежала б в інтересах також чужої сильної держави. Польща відзискала свою державність після Першої світової війни тому, що у славетних 14-ох точках Вудро Вілсона признано тільки Польщі і Чехії право до самостійности після розпаду австро-угорської монархії, і тому, що Франція була заінтересована у тому, щоб на сході Німеччини постала нова, ворожа німцям, самостійна держава. Сьогодні, як правильно радив ред. Осмецький, вся наша інформаційно-пропаґандивна й дипломатична робота на терені західніх держав, головно в ЗСА, мусить засередитись на переконуванні, що деколонізація Сходу Европи принесе стабільність, а не хаос. І сьогодні мусимо також на нашому внутрішньому терені, і в українському суспільстві і серед польського суспільства вкорінювати переконання, що тільки Прометеївська ідея може в історичній хвилині допомогти до розвалу совєтської імперії та відбудови на її руїнах наших самостійних держав.

Представник ФКУ у Вінніпеґу

При кінці вересня ц.р. у приміщенні УВАН уперше в Кембріджі, Ма., відбулись інформаційні сходини ФКУ, на яких присутні громадяни й представники преси почули найновіші звідомлення про діяльність Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ).

Сходини відкрив президент УВАН-у д-р Михайло Марунчак, а д-р Ярослав Барвінський представив доповідача, д-ра Романа Процика, члена Головної Екзекутиви Фонду Катедр Українознавства (ФКУ).

Доповідач розповів про труднощі, що їх треба було усувати при збиранні, підготовці та публікації матеріялів про голод 1933 року. Чисельні американські пресові чинники з великою дозою недовір'я приймали розповідь про створене Москвою лихоліття в Україні . Д-р Процик включив в аналізу цих проблем позитивний факт існування міжнародного наукового квартальника „Гарвардські Українські Студії", що відіграє важливу ролю в здобуванні довір'я до української науки на Заході. Він твердив, що здобутий досвід у підсилюванні довір'я до української науки мусить бути використаний у підготовці наших відзначувань 1000-ліття християнства України, бо інакше світ запам'ятає цей ювілей як російське, а не українське. Відносно цієї теми було багато запитів, особливо про співпрацю всіх українських церков у „Гарвардському проєкті" для відзначення тисячоліття. Дискусія велась до 10 год. вечора, а опісля присутні мали нагоду оглянути найновіші видання Українського Гарварду.

Наступного дня молодий діяч ФКУ д-р Процик у супроводі д-ра Марунчака відвідав головну централю КУК, редакцію місцевої української преси й церковні установи міста Вінніпеґу. Він теж доповідав на спеціяльній лекції студентам у слов'янському відділі Манітобського університету, де головою є проф. д-р Ярослав Розумний.

ФКУ

Доповідь про Україну в Кензаському університеті

В днях 21-22 вересня ц. р. відбулася 6-та Середньоамериканська конференція з історії в Кензаському університеті в Лоренсі. На конференцію прибуло около 200 професорів-істориків з 19-ох стейтів Америки та з Канади, Індії і Африки.

Головною частиною конференції була доповідь на бенкеті проф. Герберта Й. Еллісона, директора Інституту ім. Кеннана у Вашінгтоні, п. н. „З Москви до Києва: знову відвідини України".

На вступі промовець вказав на природну красу Києва та його культуру, назвавши Київ одним із найкращих міст, які він бачив. Рівнож він звернув увагу на культурність і ввічливість мешканців нашої столиці.

В головній частині своєї змістовної доповіді він представив розвиток нашої історії між Сходом і Заходом та постійну боротьбу нашого народу з сусідами—ворогами за свою державну незалежність.

Промовець зупинився головно на сучасному періоді нашої історії, вказуючи, що хоч Україна стала соборною, вона переживає найтяжчий в своїй історії час під московською окупацією. Москва, щоб знищити 50-мільйонову націю старається зросійщити її за допомогою голоду, який коштував Україну около 7 мільйонів жертв, нищення Української Церкви, культури, традиції, української мови через впровадження російських шкіл в Україні та фальшування правдивої історії України. Хоч дійсність дуже сумна, проте український народ в Україні і в діяспорі змагається за свої права. У цих змаганнях народу головною силою являється нелегальна Українська Церква в Україні і в концентраційних таборах Сибіру та віра в Бога.

Значення доповіді проф. Еллісона про Україну полягало в тому, що слухало її около 150 учасників конференції, яких в більшості знання про Україну є мінімальне.

Участь проф. Еллісона в конференції, як головного промовця на бенкеті була спонзорована Меморіяльним фондом ім. Марії Палій, що його встановив д-р Михайло Палій в 1977 році при Кензас університеті в Лоренсі для поширення студій про Україну. Ціллю Фонду було звернути увагу університетських кіл на справу України, бо хоч Кензас університет, в якому навчаються 27,000 студентів, має одну з найбільших програм слов'янських студій в Америці, навчання українських предметів відбувається, на жаль, тільки доривочно.

П. М.

П. Стокотельний...

(Закінчення зі стор. 1)

йому всіляку можливу підтримку та закликають до цього самого й інші українські молодечі організації, як також суспільно-громадські, а особливо закликають для помочі П. Стокотельному українських лікарів в Ню Йорку та околицях.

Голодуючому вже заявили допомогу організації Міжнародна Амнестія і Фрідом Гавз, які підготовили відповідні летючки англійською мовою та інші матеріяли для заходів масової інформації.

куренів сеніорів, заініційована Куренем „Верховинці", які довідавшись про цей розпачливий задум П. Стокотельного, вирішили дати